

Spolková zpráva za rok 1922.

Dne 19. ledna 1922 byla

výborová schůze.

Na ní projednána vnitřní spolková agenda. Za člena přijat dr. Josef Grň a, koncipient finanční prokuratury v Brně.

Dne 31. ledna byla

členská schůze.

Prof. dr. Fr. Weyr přednášel na thema: Jazyková praxe Nejvyššího soudu a Nejvyššího soudu správního.

Podnět ku přednášce dalo rozhodnutí nejvyššího soudu správního, že Němec cizozemec jest oprávněn učiniti podání na čl. úřad v německém jazyce, pokud podání v jazyce tom mohou učiniti příslušníci našeho státu. Nejvyšší soud v Brně projevil však ve svém oběžníku zásadu opačnou.

Správní soud své rozhodnutí podrobně odůvodnil, kdežto nejvyšší soud v oběžníku neuvedl důvodů žádných. Správní soud hlavně se dovolává materiálů k zákonu jazykovému.

Prof. Weyr uznává za správný názor správního soudu. Neklade však takový důraz na materiálů jako správní soud, ale přihlíží k jazykové kvalifikaci dotyčného úřadu. Obsahuje-li okres, na který se působnost orgánu republiky vztahuje, 20% občanů, na př. německého jazyka, pak jest orgánu tomu lhostejno, v jakém jazyce vyřídí podání, zda v československém či německém. Bylo by také velmi nesnadným, aby úřad při každém podání zkoumal, zda jeho podatel jest té, neb oné národnosti. Kdyby byly u nás zavedeny úřední jazykové matriky, pak by zkoumání podání po stránce jazykové přípustnosti bylo snadné.

Třeba proto přihlížeti při řešení konkrétního případu k jazykové kvalifikaci úřadu a ne k subjektivnímu oprávnění občanů.

Proti tomuto náhledu se vyslovil sen. president dr. Vážný. Tvrdil, že pro nejvyšší soud je směrodatnou Saint-Germainská smlouva, jelikož nebylo publikováno jiných materiálů. Ostatně i tyto nejsou vždy rozhodnými, pokud se případ dá rozhodnouti zněním zákonů. (§ 6. vš. obč. z.) Znění zákona jest hlavní, i když zákonodárce svůj úmysl jím správně nevyjádřil. Potentior est vox quam mens dicentis. Jazykový zákon pak byl provedením St.-Germainské smlouvy, jak patrnó z §u 2. onoho zákona. Měly se zákonem tím upravit poměry národních a jazykových menšin, t. j. občanů naší republiky a nikoliv cizinců. Z § 7. jazykového zákona je patrnó, že jazykové právo je subjektivním právem každého občana, a sice veřejným. Toto právo nehodlalo poskytnouti Národní shromáždění i cizincům. Bylo to shromáždění revoluční, jež mělo na mysli utvořiti národní stát. Proto vyslovilo v § 2. jazykového zákona, že soudy a jiné orgány republiky jsou povinny úřadovati v československém jazyku.

Ježto tedy z platných zákonů nelze dovoliti, že cizinci mají neobjektivní právo jazykové právě takové, jako příslušníci našeho státu, jest stanovisko nejvyššího soudu správné.

Debaty se účastnili pp. dr. Šilhán, dr. Fišer, dr. Vácha, Čížek, dr. Krippner a Neugebauer.

Dne 16. února 1922 byla

řádná valná hromada.

Přítomno 21 členů i s výborem.

Schůze byla zahájena I. místopředsdou spolku, p. prof. dr. Weyrem.

Tento předně vzpomenu l zemřelých členů spolku v r. 1921 a pak oznámil, že dosavadní starosta p. r. Josef Purcner se vzdal dle svého dopisu ze dne 28. ledna 1922 starostenství. Vzdal se proto, že nedostatek času nedovoluje mu věnovati se Právnické jednotě tak, jak by si přál. Současně pak se vzdal z téhož důvodu i redakce Časopisu.

Přítomné členstvo tato zpráva překvapila, i uvažováno o tom, zda by p. r. Purcner nemohl snad přece ve funkci starosty, nebo po případě jiné funkci ve výboru setrvati. Po informacích osobních přátel p. rady však usneseno, aby resignace starosty Purcnera byla vzata na vědomí.

Na to byl drem. Brychta u přečten zápis o mimořádné valné hromadě ze dne 3. května 1921. Zápis byl schválen, načež dr. Brychta podal svou jednatelskou zprávu.

Jednota se snažila, aby svým členům umožnila diskusi o různých právnických otázkách. Proto pořádala vždy členské schůze s referátem o právnické tematě. Po referátě mohli účastníci projevit svůj názor o otázkách, jichž se thema týkalo.

Celkem bylo takových členských schůzí 5.

Prvá byla dne 13. ledna 1921. Referoval prof. dr. Sedláček o reformě obecního zřízení. Pojednal o hlavních ustanoveních zákona z 23. července 1919, č. 443. Na to pojednal o osnově obecního zřízení, připravené zemským výborem moravským.

Druhá členská schůze byla dne 16. února 1921. Prof. dr. Weyr referoval o poměru zákonů k mezinárodním smlouvám. Pojednával hlavně o tom, jak se děje ratifikační usnesení. A pak řešil otázku, zda mezistátní smlouva deroguje zákonu. Debaty se účastnili pp. dr. Budík, prof. Sedláček, dr. Krippner, dr. Fišer a p. r. Purcner.

Třetí členská schůze byla dne 17. května 1921 na právnické fakultě. Přednášel prof. dr. Kallab o čl. trestním zákoníku. Pojednal pouze o všeobecné části. Naznačil roztrídění trestných činů ve zločiny, přečiny a přestupky. Pak promluvil o rázu trestů a o podmíněném odsouzení a propuštění.

Čtvrtá členská schůze byla dne 29. září. Přednášel prof. dr. Sedláček o přejímání zabraných velkostatků státem. Přednáška ta byla otištěna v Právniku, ročník 1921, pod nadpisem: Přejímání zabrané půdy státem dle zákona náhradového.

Pátá a poslední členská schůze byla 10. listopadu 1921. Přednášel prof. dr. Boh. Baxa o státoprávní povaze Podkarpatské Rusi. Napřed promluvil o dějinách připojení Podkarpatské Rusi k našemu státu. Pak o základech správní organizace onoho území. Důsledkem vývodů byl soud, že Podkarpatská Rus není samostatným státem.

Výborových schůzí bylo 4. Kromě toho byla dne 15. března 1921 řádná valná schůze, dne 3. května 1921 mimořádná valná schůze. Na této bylo usneseno, aby praktické případy, jež dosud byly uveřejňovány v Časopisu pro právní a státní vědu, byly uveřejňovány v samostatné příloze v Časopisu tom. Příloha se má nazývati: Přehled rozhodnutí ze všech oborů právních.

Toto usnesení bylo provedeno ještě během roku 1921.

Nových členů přijato v roce 1921 celkem 10.

Největší překážkou ve vývoji naší Jednoty je, že nemá spolkových místností. Ku každé přednášce je nutno místnost zvlášť obstarávat a lze ji obdržeti jen tehdy, když je volná. Mimo to však též členstvo nejeví dostatečného zájmu o Jednotu. Na každou členskou schůzi je zváno zvlášť listky, avšak z 90ti zvaných členů přijde jich 10 až 20. Jednota stále ještě nemá takový význam pro právnický život v Brně a na Moravě, jaký by měla míti. Jest jí jmenovitě třeba styku se členy nejvyššího soudu a s právnickou fakultou Masarykovy university.

Tato zpráva byla vzata na vědomí a schválena.

Pokladní zprávu přednesl dr. Krippner a zněla: Pokladní zpráva, kterou mám čest podati, je celkem dosti příznivou, přes usnesení a zvýšení honorářů za příspěvky do Časopisu a jeho rozšíření s odděleným vydáváním Přehledu rozhodnutí. Rozpočet byl v důsledcích tohoto ve vydáních podstatněji překročen jedině v položce honorářů o Kč 1635.75. Naproti tomu však nebyl rozpočet vyčerpán v položce za tisk a expedici, a bylo ušetřeno na výlohách správních. Účet za tisk v roce 1921 nebyl plně vyrovnán, poněvadž větší hotovost sešla se teprve ke konci roku 1921 a bylo třeba proto dáti do rozpočtu na rok 1922 značně vyšší obnos Kč 25.000.—, též vzhledem na rozšíření objemu Časopisu i Přehledu rozhodnutí, a stoupající ceny za papír a tisk. Následkem zvýšení honorářů musila býti zvýšena též příslušná rozpočtová položka na Kč 12.000.— a vzhledem na rozšíření objemu Časopisu a Přehledu rozhodnutí též položka administrace na Kč 1000.—, takže rozpočtová vydání na rok 1922 obnášeti budou Kč 39.000.—, oproti vydáním minulého roku ve výši pouhých Kč 12.000.—.

V příjmech roku 1921 byl sice překročen celkem rozpočtový obnos, kterého však nebylo dosaženo v rubrice příspěvků členských přes to, že provedena byla rozsáhlá akce upomínací, jejíž výsledky objevily se sice ve značné pokladní hotovosti ke konci roku 1921, hlavně však teprve v prvním měsíci roku 1922, takže lze v roce 1922 očekávat na příspěvcích členských a nedoplatcích jejich nejméně Kč 15.000.—, stejně jako obnos Kč 12.000.— na předplatném, kterážto obnosy ostatně odpovídají přibližně i počtu členů, pokud se týče předplatitelů. Značně vyšší obnos, docílený v položce »různé příjmy« nad částku rozpočtenou vysvětluje se hlavně tím, že byla v roce 1921 ve značném počtu dodatečně požadována jednotlivá čísla i celé ročníky Časopisu.

Česká akademie neposkytla v minulém roce bohužel obvyklého příspěvku na vydávání Časopisu. Za to ministerstvo spravedlnosti věnovalo účelům naší Jednoty, zejména pro Časopis jí vydávaný, uznalý příspěvek Kč 4000.—, za který byl ministerstvu vzdán obzvláštní dík, a lze tedy doufat, že příspěvek tento i v příštím roce Jednotě naší poukáže. Příjmy pro rok 1922 rozpočteny tudíž jsou na obnos per Kč 43.057.36 proti skutečným příjmům v roce 1921 v celkové částce pouhých Kč 23.818.36.

(Pokračování.)